

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Schouwbroekstraat (Lievegem, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2023B160
Maart 2023

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert NV
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Lievegem
	Deelgemeente	Vinderhout
	Postcode	9921
	Adres	Schouwbroekstraat 9920 Lievegem
	Toponiem	Schouwbroekstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 98774$ $Y_{\min} = 197348$ $X_{\max} = 99016$ $Y_{\max} = 197513$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Lievegem, Afdeling 3, Sectie B Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de heraanleg van een deel van de Schouwbroekstraat te Vinderhoute, een dorp in Lievegem. De volledige oppervlakte van de geplande ingrepen bedraagt ca. 2230 m² en betreft een ingreep over een strook van ca. 180 m lang en 12 m breed. Ter hoogte van de geplande ingrepen bevindt zich reeds een weg (riolering?).

Vinderhoute is gelegen ten noordwesten van Gent op de rand van de Vlaamse Vallei. Het dorpscentrum situeert zich op een drogere zandrug langs de vallei van de Kale. Ten noorden van het dorpscentrum loopt het kanaal Gent-Oostende en de Oude Kale. Ten westen en zuiden van het onderzoeksgebied stroomt de Merebeek. Verder zuidwaarts bevindt zich de Lieve en een uitgestrekt meers- en bosgebied. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer waarvan de top bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft langsheen het grootste deel van het traject een matig natte zandleembodem weer. De omgeving van het terrein op de rand van de vallei van de Oude Kale nabij kleinere beekvalleien moet ongetwijfeld aantrekkelijk geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars.

De cartografische bronnen geven een landelijke omgeving weer. Dit landelijke karakter van Vinderhoute is tot op heden grotendeels bewaard gebleven. Op de Ferrariskaart is het huidige stratenpatroon reeds voor een groot deel te herkennen. Ter hoogte van de geplande werken is reeds een weg weergegeven. Het historische centrum van Vinderhoute bevindt zich kleine 300-tal meter ten noorden van het onderzoeksgebied. Langs de straatzijde is bewoning weergegeven. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is weinig evolutie op te merken. Binnen de sequentie luchtbeelden is op de foto van eind de jaren '70 de situatie van de 19^e-eeuwse kaarten nog grotendeels te herkennen. Vanaf het luchtbeeld van de jaren '80 is te zien dat de bebouwing ten noorden van de Schouwbroekstraat is toegenomen. Tot en met het luchtbeeld van 2016 is te zien dat het terrein ten zuiden van de weg in gebruik is als akkerland. Op de daaropvolgende beelden is te zien dat er een oost-west gericht pad is aangelegd en het overige terreindeel in gebruik is als grasland.

In de omgeving is slechts in beperkte mate archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit is meer dan waarschijnlijk te wijten aan een gebrek aan systematisch onderzoek in het verleden, in combinatie met het landelijke karakter van de omgeving. Het onderzoek dat reeds is uitgevoerd betreft enerzijds waarnemingen in de oude Sint-Jacobskerk in het dorpscentrum waar meerdere ophogingspakketten zijn vastgesteld waarvan de ouderdom niet nader bepaald is. Aan het westelijke uiteinde van de zandrug werd in de jaren '80 onderzoek uitgevoerd. Hierbij werden bewoningssporen uit de ijzertijd en Romeinse periode in kaart gebracht. Daarnaast werden er artefacten uit de steentijden gerecupereerd. Verder noordwaarts, aan de overzijde van het kanaal, werden bij een proefsleuvenonderzoek enkele greppelsegmenten uit de late middeleeuwen aangesneden. In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn ook meerdere veldprospecties uitgevoerd waarbij lithische artefacten zijn ingezameld. Bijkomend zijn ook een ruim aantal cartografische indicatoren aangeduid op het kaartblad van de CAI. Dit betreft in hoofdzaak laatmiddeleeuwse hoeves. Aan de overzijde van het kanaal Gent-Oostende is tevens de aanwezigheid van een legerkamp aangeduid. Dit betreft een Frans-Spaans kampement dat kadert binnen de Spaanse Successieoorlog.

Concreet wijzen de beschikbare gegevens in de ruime omgeving op een trefkans inzake zowel artefactenconcentraties als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Vanwege de beperkte oppervlakte en aanwezige infrastructuur wordt bijkomend archeologisch onderzoek als weinig zinvol ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande heraanleg van een deel van de Schouwbroekstraat worden geen bijkomende onderzoeksdaten aanbevolen.

Met betrekking tot de verwachting inzake artefactensites moet gewezen worden op de aanwezige infrastructuur. De kans dat zich onder het wegdek nog in-situ bewaarde artefactensites bevinden is bijzonder klein waardoor verder onderzoek door middel van archeologische boringen weinig zinvol is.

In functie van de trefkans inzake bodemsporen moet ook verwezen worden naar de reeds aanwezige infrastructuur. Redelijkerwijs kan aangenomen worden dat een deel van het oorspronkelijke bodemarchief deels is gefragmenteerd. Vanwege dit gegeven, in combinatie met de relatief beperkte oppervlakte en de langwerpige vorm van het onderzoeksgebied, wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij een proefsleuvenonderzoek als zeer beperkt ingeschat. Meer dan een zo goed als contextloze indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden kan bij verder onderzoek niet verwacht worden. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

Wel moet gewezen worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant de heraanleg van een deel van de Schouwbroekstraat te Vinderhoute. Vanwege de reeds aanwezige infrastructuur, relatief beperkte oppervlakte van het terrein en de lineaire vorm wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek, in eender welke vorm, als zeer beperkt ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2023

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.